

ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ

1. Правна рамка

Дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ провежда цялостната политика по управление на опасни отпадъци в страната, като следи за своевременното изпълнение на заложените в Националния план за управление на отпадъците мерки, свързани с подобряване на управлението на опасните производствени отпадъци и превръщането им в ресурс в условията на преход към кръгова икономика.

С широко разпространената урбанизация и технологичното развитие в последните години, с нарастващ натиск върху земята и с нарастваща загриженост за опазването на околната среда и човешкото здраве, изграждането на съоръжения за различни видове опасни и производствени отпадъци се осъществява все по-трудно и се очертава като огромно предизвикателство. През последното десетилетие един от ключовите въпроси е свързан с избора и справедливостта за разполагане на инфраструктурата за третиране на опасни отпадъци и географското им разпределение. Опасните и производствените отпадъци се образуват от изключително широк спектър източници като индустриални производства, електроцентрали, малки и средни предприятия, лечебни и здравни заведения и др.

Поради обществената нагласа по отношение на риска, свързан със съоръженията за третиране на различните видове опасни и производствени отпадъци, възникващите въпроси се решават фрагментарно. За осигуряването на самодостатъчност на страната ни по отношение на дейностите по третиране на отпадъците, за осигуряването на мрежа от съоръжения и допълнителна техническа инфраструктура за цялостното им управление, както и за преодоляване на негативното отношение на обществеността, следва да се разработи съгласувана национална политика за управление на опасните и производствените отпадъци в България.

По своята същност управлението на опасните и производствените отпадъци изисква системен подход. Управлението на опасните отпадъци в България обхваща както управлението на опасните отпадъци от домакинствата, така и управление на опасните отпадъци от производствена дейност. По отношение на опасните отпадъци от производствената дейност до момента не са провеждани проучвания, които да дават информация относно основните потоци от опасни отпадъци, които се образуват на територията на България, методите за тяхното третиране и съществуващия капацитет за третиране на територията на страната.

С цел да се даде отговор на въпроса, до каква степен, в контекста на общите принципи на опазване на околната среда и стремеж към постигането на устойчиво развитие и кръгова икономика, по отношение управлението на опасните отпадъци от производството се прилага петстепенната йерархия (предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране; друго оползотворяване; обезвреждане) и дали са налице възможности, икономически и технически, за оптимизиране на управлението, в Националния план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г., по-конкретно в „Плана за действие към програмата за подобряване на йерархията на управление на другите потоци отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депата за битови отпадъци“ е предвидено изпълнение на следните проекти:

- „Проучване на видовете и количествата опасни отпадъци от домакинствата и производствена дейност, за които в страната не са изградени съоръжения за третиране, както и на необходимостта от изграждане на такива съоръжения“ и

- „Провеждане на консултации за обсъждане на възможните подходи и времеви график за постепенно решаване на въпросите с образувателните и депонирани от ТЕЦ и металургията отпадъци и сключване на доброволни споразумения с браншовите организации“.

Мерките могат да бъдат осъществени посредством задълбочено проучване и анализ на настоящата ситуацията по отношение управлението на опасните и производствените отпадъци като се вземат предвид актуални данни за количествата и вида на образувателните опасни и производствени отпадъци и като се анализира информацията за капацитета и вида на съществуващата инфраструктура за третиране. Следва да се изготвят и редица спомагателни насоки и ръководства, които да разгледат специфични въпроси, свързани с управлението на производствените и опасните отпадъци.

В заключение, следва да се представят цялостни изводи и препоръки по отношение на провежданите политики в областта на управление на производствени и опасни отпадъци, така че да бъде постигнат оптимален баланс между усилията за опазването на околната среда и човешкото здраве и напредъка към устойчиво използване на отпадъците като ресурс.

Резултатите ще включват и анализ на необходимостта от изграждане на съоръжения за третиране на специфични потоци отпадъци, за които в страната не съществуват мощности, както и изграждане на съоръжения, осигуряващи третиране на отпадъците, с оглед достигане на по-висока степен в йерархията при управление на отпадъците.

2. Обхват на обществената поръчка

В обхвата на настоящата поръчка се включват следните дейности:

2.1 ДЕЙНОСТ 1: Изготвяне на Доклад 1

Дейност 1: Обработка на данни и изготвяне на анализ относно опасните и производствени отпадъци и съществуващите в страната съоръжения за тяхното третиране.

Резултат: Изготвяне на Доклад 1 на хартиен и електронен носител.

Срок на изпълнение: до 35 календарни дни, считано от влизане в сила на договора.

В рамките на Дейност 1, за разработването на Доклад 1, Изпълнителят следва да предприеме следните действия:

1. Да изготви анализ на предоставени от Възложителя данни за количества и видове образувани през 2014 г. и 2015 г. опасни отпадъци от производствената дейност и да представи обобщена информация по различни количествени и качествени признаци (в т.ч. по кодове, групи и подгрупи съгласно Наредба № 2 от 23.07.2014 г. на министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 66 от 8.08.2014 г., изм. и доп., бр. 32 от 21.04.2017 г., в сила от 21.04.2017 г.), нар. по-нататък „Наредба № 2“, посредством текст, графики, таблици, диаграми и др.;

2. Да направи верификация и да изготви анализ на предоставените от Възложителя информация и данни за количества образувани и депонирани отпадъци (опасни и неопасни) от ТЕЦ и металургичната промишленост през 2014 г. и 2015 г. и да представи обобщена информация по различни количествени и качествени признаци, в т.ч. информация за дела на тези отпадъци спрямо общото количество образувани производствени и опасни отпадъци, посредством текст, графики, таблици, диаграми и др.;
3. Да въведе в електронни таблици и да изготви анализ на информация, предоставена от Възложителя, за количествата опасни отпадъци от производствена дейност, които са обект на внос и износ от страната през 2014 г. и 2015 г.;
4. Да изготви анализ, след систематизиране и верифициране, на предоставените от Възложителя информация и данни за дейностите по третиране, прилагани спрямо отпадъците по т. 1, т. 2 и т. 3. и да представи детайлна и обобщена информация под формата на текст, графики, таблици, диаграми и др.;
5. Да изготви информация за видовете отпадъци и съответните дружества, които ги образуват, и тяхното съотнасяне спрямо отделните икономически дейности съгласно данните за опасни производствени отпадъци, публикувани от Националния статистически институт за 2014 г. и 2015 г.;
6. Да идентифицира, систематизира, верифицира и да изготви анализ на информацията относно съществуващата в страната инфраструктура за временно и окончателно третиране на опасни отпадъци от производствена дейност, образувани в страната или обект на внос по реда на Регламент (ЕО) № 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 г., относно превози на отпадъци, нар. по-нататък, „Регламента“. Да изготви анализ на количествата опасни отпадъци, обект на износ по реда на Регламента и да изготви списък на съоръженията (вкл. наименование на съоръжението, местоположение, проектен капацитет, технологично описание, разрешителен документ и друга информация по преценка на Изпълнителя), в които се третират в 4 (четири) съседни държави (държави-членки на ЕС, трети страни).

За изпълнение на т. 1 – 6 Възложителят ще представи на Изпълнителя:

- данни от годишните отчети, представяни от операторите съгласно Наредба № 1 от 04.06.2014 г. на министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г., в сила от 3.06.2014 г.), за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри;

- информация за внос и износ на опасни отпадъци съгласно Регламента.

Изпълнителят се задължава да използва горната информацията единствено за целите на настоящата поръчка и при гарантиране на пълна конфиденциалност.

2.2 ДЕЙНОСТ 2: Изготвяне на Доклад 2

Дейност 2: Разработване на проект на критерии за край на отпадъка по чл. 5 от ЗУО за летлива пепел и дънна пепел от въглищни ТЕЦ с цел употребата им в производството на строителни материали.

Резултат: Изготвяне на Доклад 2 на хартиен и електронен носител, включващ проект на критерии за край на отпадъка по чл. 5 от ЗУО за летлива пепел и дънна пепел от ТЕЦ, изгарящи въглища.

Срок на изпълнение: до 35 календарни дни считано от влизане в сила на договора.

В рамките на Дейност 2, за разработването на Доклад 2, Изпълнителят следва да извърши следното:

1. Да събере, систематизира и да изготви анализ на информацията за съществуващите практики в най-малко 7 държави-членки на ЕС по отношение управлението на следните отпадъци с код и наименование по Наредба № 2 : „10 01 01 сгурия, шлака и дънна пепел от котли (с изключение на пепел от котли, упомената в 10 01 04*)“ и „10 01 02 увлечена/летяща пепел от изгаряне на въглища“, образувани от изгаряне на въглища.;
2. Да събере данни и да изготви анализ относно пазарната реализация на летлива пепел и дънна пепел като суровина за производството на строителни материали; Да проучи и създаде списък на приложимите европейски и национални стандарти в тази област.
3. Да изготви анализ, дали е налице изпълнение на всяко от условията по чл. 5, ал. 1 от ЗУО, като проведе необходимите за това проучвания и събере допълнителни данни при необходимост;
4. Да разработи предложение за критерии за край на отпадъка за летлива пепел и дънна пепел от ТЕЦ, изгарящи въглища, които да обхващат изисквания към входящите отпадъци, методи на третиране, изисквания към качеството на летливата и дънната пепел за целите на влагане в производството на строителни материали, в т.ч. пределно допустими стойности на замърсители, правила за отчитане на вредните въздействия на върху околната среда и приложими стандарти за качество по отношение на получаваните материали. За разработване на проекта следва да се спазва структурата на действащите актовете на Европейската комисия, приети в съответствие с чл. 6, параграф 2 от Рамковата директива за отпадъците.

2.3 ДЕЙНОСТ 3: Изготвяне на Доклад 3

Дейност 3: Изготвяне на анализи на ключови понятия и тенденции, свързани с управлението на опасните и производствени отпадъци в България.

Резултат: Изготвяне на Доклад 3 на хартиен и електронен носител, включващ 5 бр. ръководни документа (насоки, ръководства, анализи).

Срок на изпълнение: до 150 календарни дни, считано от датата на констативния протокол за приемане на изпълнението на Дейност 1.

В рамките на Дейност 3, за разработването на Доклад 3, Изпълнителят следва да извърши следното:

1. Да разработи **Анализ, изводи и препоръки по отношение на третирането на ключови потоци опасни и производствени отпадъци в България**

За целта Изпълнителят следва да изготви въпросници, посредством които да бъде събрана информация от следните дружествата:

- всички дружества в страната, образувачи поне един опасен отпадък в количества над 1000 тона годишно и

- 20 дружества, идентифицирани като ключови генератори на количества отпадъци под 1000 тона годишно, от различни икономически дейности,

с цел идентифициране на съществуващите трудности и предизвикателства пред управлението на образуваните опасни отпадъци и възможностите за преодоляването им в контекста на политиката за кръговата икономика. Съдържанието и формата на въпросниците следва да са предварително съгласувани с Възложителя. Информацията от отговорите на въпросниците следва да бъде анализирана и представена под формата на Анализ, изводи и препоръки по отношение третирането на ключови потоци опасни отпадъци в страната.

2. Да идентифицира и изготви анализ на основните проблеми, свързани с разполагането на съоръжения за третиране на опасни и производствени отпадъци, като се направят констатации, изводи и аргументирани препоръки за преодоляване на всеки един от тях, вкл. финансова оценка на необходимите средства

За целта Изпълнителят следва да направи преглед на съществуващите изисквания към местоположението на площадките за разполагане на съоръжения за третиране на опасни отпадъци, да проучи адекватността на настоящите подходи при реализирането на проекти за управление на отпадъци и да предложи нов и подобрен подход, в т.ч. подробни насоки за работа с обществеността. Препоръките следва да бъдат разработени с необходимата задълбоченост и мотивирани и подкрепени с добри примери от други страни. Всяка една от препоръките следва да бъде добре аргументирана, с посочени предимства и рискове, със съответната прогнозна стойност.

При разработване на анализа следва да се имат предвид и анализират основните цели на политиката по отношение на управлението на опасните отпадъци, а именно опазване на човешкото здраве и околната среда, прилагане на йерархията на отпадъците и намаляване на зависимостта от депонирането, спазване на забраната за смесване на отпадъците, прилагане на принципите за самодостатъчност и близост, необходимостта от свеждане до минимум на емисиите на парникови газове и въвеждане на мерки за адаптиране към изменението на климата.

3. Да разработи **Насоки за планиране на съоръжения за оползотворяване и обезвреждане на опасни и производствени отпадъци**

Насоките следва да бъдат разработени в две части:

Част 1 описва националната и европейска политика по управление на опасни и производствени отпадъци, посочва бъдещите тенденции в сектора и прави преглед на общите проблеми пред планирането на съоръженията и набелязва общи съображения за процеса на планиране, в т.ч. избор на подходящи техники и съоръжения.

Част 2 идентифицира съоръженията за третиране на специфични потоци опасни и производствени отпадъци, за които в страната не съществуват мощности или които биха осигурили третиране на отпадъците на по-висока степен в йерархията при управление на отпадъците. Част 2 следва да съдържа профил за всеки вид съоръжение, като се спазва общ формат на представянето. Всеки профил следва да описва устройството, особеностите и технологията на дадено съоръжение, необходимостта от Оценка на въздействието върху околната среда за изграждането му, в т.ч. потенциално значими ефекти от съоръжението, общи въздействия върху качеството на въздуха, води, биоразнообразие, емисиите на прах, мирис, шум и др., необходимостта от разрешителен или регистрационен документ. Следва да е направена обща оценка на инвестиционните и експлоатационните разходи спрямо определен капацитет. В заключение, профилът следва да включва и примери за действащи съоръжения, разположени на територията на ЕС.

При разработването следва да се вземе предвид наличната национална инфраструктура за третиране на отпадъци.

Да се направи анализ и оценка с оглед политиката на страната, свързана с критичната инфраструктура, която обикновено се определя като: „елемент, система или част от нея, намиращи се в държавите членки, които са от основно значение за поддържането на жизнено важни обществени функции, здравето, безопасността, сигурността, икономическото или социалното благосъстояние на населението, чието нарушаване или унищожаване би имало значителни негативни последици в дадена държава членка в резултат на невъзможността да се запазят тези функции” с оглед предприемане на мерки за подобряване на тяхната защита. При оценката се вземат предвид съответните секторни критерии, свързани с икономическите обществените последици.

4. Да разработи Ръководство за опаковането и етикетирването на опасните отпадъци за целите на транспортиране

Отпадъците, класифицирани като опасни по Наредба № 2 най-често следва да се транспортират като „опасни товари“ съгласно изискванията на приложимото законодателство за транспортиране на опасни товари по шосе, море и с железопътен транспорт. В тази връзка, ръководството следва да бъде лесен за използване ръководен документ, даващ насоки за приложимото законодателство по отношение на различните видове транспорт и насоки относно опаковането и етикетирването на опасните отпадъци за целите на транспортиране, в т.ч. класифициране на опасните отпадъци с UN-номер, определяне на подходящата опаковка, примерни опаковки, етикетирване и др.

5. Да разработи Ръководство за прилагане на нормативните изисквания и забрани относно смесването на опасни отпадъци.

За разработване на ръководството следва да бъдат проучени практиките на ДЧ на ЕС (законодателни и технически), както и съдебната практика на Съда на ЕС, за прилагане на чл. 18 от Рамковата директива за отпадъците относно смесването на опасни отпадъци. Следва да бъде пояснено, кога се счита, че е извършен процес на смесване (физическо, механично, химично) и в кой момент възниква смесване в случаите, когато технологията на един производствен процес естествено води до смесване на отпадъци. Необходимо е да се разработят критерии за техническа и икономическа осъществимост на дейностите по смесване на отпадъци, които отговарят на най-добрите налични техники, като се определи, в кои случаи смесването е категорично забранено. Ръководството следва да илюстрира успешни и ефективни примери от практиката.

2.4 ДЕЙНОСТ 4: Изготвяне на Окончателен Доклад

Резултат: Изготвяне на Окончателен доклад за изпълнение на договора.

Срок на изпълнение: 30 календарни дни, считано от датата на констативния протокол за приемане на изпълнението на Дейност 3.

В рамките на Дейност 4 следва да бъде изготвен **Окончателен доклад на български и английски език**, който да включва следното:

Част 1. Резюме (текст, таблици, диаграми) на Доклад 1 по Дейност 1;

Част 2. Резюмета на документите по т. 1-5 от Дейност 3;

3. Срок за изпълнение на договора и приемане на изпълнението

3.3. Общият срок за изпълнение на договора е 215 (двеста и петнадесет) календарни дни, считано от датата на подписване на договора и е разпределен, както следва:

3.3.1. Срокът за изпълнение на Дейност 1 е до 35 календарни дни, считано от датата на влизане в сила на договора.

3.3.2. Срокът за изпълнение на Дейност 2 е до 35 календарни дни, считано от датата на считано от датата на влизане в сила на договора.

3.3.3 Срокът за изпълнение на Дейност 3 е до 150 календарни дни, считано от датата на констативния протокол за приемане на изпълнението на Дейност 1.

3.3.4. Срокът за изпълнение на Дейност 4 е до 30 календарни дни, считано от датата на констативния протокол за приемане на изпълнението на Дейност 3.

Заб. В общия срок за изпълнение на обществената поръчката, не се включват сроковете за приемане на отделните дейности, както и сроковете за отстраняване на забележки в случай, че има такива.

3.4. Предаването на изпълнението на договора за всяка отделна дейност се документира от страна на Изпълнителя със съответен Доклад на хартиен и електронен носител,

който се регистрира в деловодната система на МОСВ в горепосочените за съответната дейност срокове.

4. Приемане на изпълнението

Възложителят определя Комисия от упълномощени представители, която отговаря за приемане на изпълнението на договора.

Комисията в срок до 15 (петнадесет) работни дни от представянето на съответния доклад от Изпълнителя, изготвя констативен протокол, в който дава становище относно приемането или връщането на доклада за корекции.

В случай че комисията констатира допуснати неточности, неизпълнение или некачествено и/или лошо изпълнение на отделни дейности/задачи по договора от страна на Изпълнителя, дава задължителни за Изпълнителя указания за отстраняване на констатациите в срок не по-дълъг от 10 (десет) работни дни. Комисията изпраща електронно или по факс изготвените констативни протоколи и за приложимите случаи указанията и допълненията към тях в срок до 1 (един) работен ден след датата на изготвянето им.

В общия срок за изпълнение на обществената поръчката, не се включват сроковете за приемане на отделните дейности, както и сроковете за отстраняване на забележки в случай, че има такива.